

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: **Bc. J. G.**, bytom M., proti odporkyni: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29 augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/110/2012 - 73 zo dňa 13.mája 2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15Sd/110/2012 - 73 zo dňa 13. mája 2013, **potvrďuje**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 12. marca 2012, ktorým odporkyňa navrhovateľke podľa § 70 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“) v znení neskorších predpisov od 6. januára 2012 priznala invalidný dôchodok v sume 229,10 eur mesačne a rozhodnutie č. X. zo dňa 4. októbra 2012, ktorým navrhovateľke od 2. augusta 2012 zvýšila sumu invalidného dôchodku na sumu 249,30 eur mesačne.

Súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že v posudzovanej veci príslušné posudkové komisie dostatočne posúdili aj na základe vlastných vyšetrení zdravotný stav navrhovateľky, všetky posudky sú náležite po stránke medicínskej zdôvodnené a v zásadných

otázkach si vzájomne neodporujú. Podľa názoru súdu v súčasnosti zdravotný stav navrhovateľky neodôvodňuje zmenu pre iný záver, než aký prijali posudkové komisie trikrát v priebehu krátkeho časového úseku, pričom ich závery sú presvedčivé, založené na potrebných odborných nálezoch ozrejmujuúcich rozsah zdravotného poškodenia navrhovateľky.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, ktorým namietala, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Súdu prvého stupňa vytýkala, že sa vôbec nevysporiadal s námietkami uvedenými v návrhu na preskúmanie rozhodnutí odporkyne, v rozsudku uvádza iba právnické klišé, v dôsledku čoho je predmetný rozsudok krajského súdu nepreskúmateľný a odporujúci nielen príslušným ustanoveniam OSP o náležitostiach odôvodnenia rozsudku.

Namietala, že posudkový lekár pri určení miery poklesu jej schopnosti zárobkovej činnosti nezohľadnil, že na ľavom bedrovom kĺbe mala zlomenú striešku acetabula, čoho dôsledky znáša dodnes, a nezohľadnil ani, že na pravom bedrovom kĺbe má koxartrózu 4. stupňa, v dôsledku čoho sa pripravuje na operáciu. Vyjadrila dôrazný nesúhlas s určením miery poklesu jej schopnosti zárobkovej činnosti na 55 % a podľa jej názoru posudkový lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti nepostupoval v súlade so zákonom o sociálnom poistení.

S poukazom na to, že má obmedzenie pohybu oboch bedrových kĺbov (ľavého v dôsledku komplikácie pri operácii, pravého v dôsledku koxartrózy 4. stupňa), miera poklesu jej schopnosti zárobkovej činnosti mala byť podľa jej názoru určená súčasne podľa položiek 41.3. písm. b/, 44,1. a 50. písm. a/ kapitoly XV, oddiel G, a nie iba podľa položky 44.1.

Trvala na tom, že zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %, vykonané podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení, jej patrí, avšak na jej ďalšie ochorenia pohybového systému, ktoré sa netýkajú bedrových kĺbov, pretože v dôsledku

koxartrózy oboch bedrových kĺbov ťažkého stupňa sa jej výrazne pokrivila chrbtica (má lekársky potvrdenú skoliózu).

Podľa jej názoru ju posudkový lekár pri posudzovaní miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti vedome poškodil. Závery posudkového lekára MUDr. T., uvedené v Lekárskej správe odporujú zákonu o sociálnom poistení a zároveň sa priečia zásadám logického myslenia, keďže mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť po vykonanej endoprotéze pravého bedrového kĺbu zvýšil iba o 5 %). Rovnako logicky nevysvetliteľný a odporujúci zákonu o sociálnom poistení je aj výrok posudkového lekára odkazujúci na vysokoškolské vzdelanie, pretože nevie ako môže mať skutočnosť, že má vysokoškolské vzdelanie I. stupňa vplyv na zdravotný stav jej bedrových kĺbov. Tento postup posudkového lekára považuje za diskrimináciu vzhľadom na jej vysokoškolské vzdelanie, pretože skutočnosť, že má vysokoškolské vzdelanie jej predsa nemôže byť na ujmu pri posudzovaní jej zdravotného stavu.

Rozsudok krajského súdu navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky označila uvádzané dôvody za neopodstatnené. Podľa jej názoru skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol. Napadnutý rozsudok navrhla ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP

a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 29. júla 2014 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods.1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, t. j. že po podaní žiadosti bol zdravotný stav navrhovateľky posúdený dňa 21. februára 2012 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica so záverom predstavujúcim podklad pre napadnuté

rozhodnutie, že navrhovateľka je podľa § 71 ods. 1 zákona invalidná s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 55 % od 6. januára 2012 v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný dňa 10. mája 2012 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, so sídlom v Trenčíne, MUDr. L. T., ktorý po vyhodnotení predložených lekárskejších správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie označil za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky totálnu endoprotézu vľavo - kapitola XV, G, 44.1 prílohy č. 4 k zákonu - 45 % (z rozmedzia 35-45 %) s navýšením percentuálnej miery poklesu o 10 % za iné zdravotné postihnutie - koxartróza ťažká vpravo, celkom teda určil mieru poklesu na 55 %. Podľa výroku posudku navrhovateľka je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, v danom prípade 55 % od 6. januára 2012.

Vzhľadom na predložené nové lekárske nálezy v priebehu konania krajský veci dôvodne doplnil dokazovanie posudkami posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredia, so sídlom v Trenčíne MUDr. T. zo dňa 17. septembra 2012 a posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, so sídlom v Nitre MUDr. Z. zo dňa 12. marca 2013.

Podľa posudku zo dňa 17. septembra 2012, sa zdravotný stav navrhovateľky zmenil, mala implantovanú totálnu endoprotézu aj na druhom bedrovom kĺbe na základe čoho za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky označil totálnu endoprotézu obojstranne - kapitola XV, G, 44.2. b) prílohy č. 4 k zákonu - 60 % (z rozmedzia 60-75 %) bez navýšenia percentuálnej miery poklesu za iné zdravotné postihnutie s dátumom vzniku novej invalidity dňom 2. augusta 2012. Vo výroku posudku posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľka je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie je už 55 %, ale je 60 % od 2. augusta 2012.

Vychádzajúc z uvedeného posudku odporkyňa vydala dňa 4. októbra 2012 rozhodnutie, ktorým podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona v znení neskorších predpisov navrhovateľke od 2. augusta 2012 zvýšila sumu invalidného dôchodku na sumu 249,30 eur mesačne.

Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, so sídlom v Nitre, MUDr. M. Z. vo svojom posudku zo dňa 12. marca 2013 po zohľadnení výsledkov liečby a kontrol konštatoval, že navrhovateľka bola operovaná na oba bedrové zhyby pre koxartrózu, implantované totálne endoprotézy - vľavo 27. júna 2011, vpravo 2. augusta 2012. Zmena zaradenia je z toho dôvodu, že ide o krátky čas od vykonania druhej operácie a čas potrebný na rekonvalescenciu a rehabilitáciu. V skutočnosti nejde o ťažké obmedzenie pohybu. Z toho dôvodu je stanovená dolná hranica rozpätia. Podľa ortopéda TEP je v ideálnom postavení a je predpoklad ďalšieho zlepšovania zdravotného stavu. Ostatné zdravotné problémy nie sú posudkovo významné a preto nie je ani možné navýšenie základnej miery poklesu. Navrhovateľka je naďalej invalidná z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky (v podstate zhodným ako uvedeným v odvolaní), a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa vytýkajúce nedostatočne zistený skutkový stav, resp. nesprávne právne posúdenie veci

odvolací súd nepovažoval za dôvodné, a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva navrhovateľky skutočnosť, ak súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jej predstáv. V zmysle obsahu rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003: „Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces“. Iné uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005 konštatuje, že: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 OSP)“.

Odvolací súd na námietku navrhovateľky vytykajúcu údajný diskriminačný postup odporkyne v súvislosti s dosiahnutým vzdelaním neprihliadol z dôvodu, že takýto postup sa v konaní nepreukázal. Treba zdôrazniť, že posudkový lekár ako zákonom ustanovená osoba k vykonávaniu lekárskej posudkovej činnosti (§ 153 zákona) vychádza pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť okrem iných kritérií vyplývajúcich z príslušných zákonných ustanovení aj z porovnania *duševných a zmyslových schopností* poistenca s duševnými a zmyslovými schopnosťami zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona), prihliada na zostávajúcu *schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie*, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo *rekvalifikácie* (§ 71 ods. 3 zákona), resp. pri určení prípadného zvýšenia hodnoty vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, *dosiahnutého vzdelania*, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie (§ 71 ods. 3 zákona), pričom je nepochybné, že uvedené kritériá sa uplatňujú v druhovo rovnakých konaniach generálne, preto nemožno v tomto prípade hovoriť o mimoriadnom pre navrhovateľku nepriaznivom zaobchádzaní predstavujúcom diskrimináciu.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka v súdnom odvolacom konaní nepredložila žiadne lekárske správy, ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, konštatujúce prípadne iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní, a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol *v čase rozhodovania odporkyne* ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto daný dôvod ani na ďalšie dokazovanie, keďže ani prípadný znalec by posudkovými úkonmi nemohol byť poverený, pretože táto činnosť prislúcha v zmysle citovanej právnej úpravy (§ 153 ods. 5 zákona) posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Treba však pripomenúť, že, ak by sa v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľky zhoršil, nič jej nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jej zdravotného stavu.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júla 2014

JUDr. Igor Belko, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská